

Alte Drucke

APOLOGIA || FRANCISCI || MONTANI PRO SOCIETATE || IESV IN GALLIA. || CONTRA ANTONII ARNALDI || Aduocati Parisiensis Philippicam. || Ex Gallico in ...

Richeome, Louis

Cracoviae, 1597

Caput LXX.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-154864

de noui Iuris huic Societati concessi, & virtutum, quę in hac Societate clucescunt.

CAPVT LXX.

Reffelluntur insulsi quidam Arnaldi ioci.

Iesuitę, inquis, habent multa votorum genera, simulq̃ profana & impia temeritate vota simplicia & composita, nobis ingeminas, non sine certo improbitatis tuę & ignorantię argumento. Nam nisi hospes in Christiana Religione esses, haud ignorares, in ea reperiri, non composita vota, vt tu cauillaris; sed vota simplicia, vota solennia, vota publica, & vota secreta; quę res tam manifeste est, quàm tua inscitia, nec opus est pluribus verbis. Qui sunt ergo Iesuitę? Sũt veri exploratores Hispanię. Iam tibi ostendi ineptiam istarum consequentiarũ, & docui, quales sint Iesuitę; nihilominus coronidis loco addendũ est aliquid, perspicueque demonstrandum, te talem esse, quales Iesuitas esse dicis, à quibus hac in re immane quantum distare velis. Iesuitę, inquis, nec sunt Regulares, nec seculares, & vi istius antecedentis concludis: Ergo sunt veri Hispani. Idem dico, Arnaldus nec est Clericus secularis, nec Regularis: Est ergo Hispanus. Si tua consequentia bona est, cur non & mea? cùm sit eiusdem materię & formę.

Ineptia consequentiarum Arnaldi.

Attamen quia nomine Hispani intelligis more tuo Catholicum, nolo sumere tuum Antecedens, nec tuam conclusionem, veritate inuita & reclamante. Accipiam, quę vera sunt, & in te appositę quadrant. Arnaldus nescit, quid dicat, quid scribat: est ergo delirus. Arnaldus nescit etiam, quid significet secularis aut Regularis: est ergo ineptus Doctor Iuris Canonici. Arnaldus iniuriosę Apostolicam Sedem inuadit, & impudenter totam ridet Ecclesiam: Est igitur hæreticus

perfrictę frontis. Arnaldus nihil aliud facit, quàm mentiri & calumniari: est ergo verus diaboli filius. Dices fortassis, me nimium huic tuę collectioni & consequentię immorari, & ex musca elephantem facere; te enim conclusionem istā formāsse feruore fori & actionis abreptum, magisq; risus, quàm probationis causa. Si risus gratia, rideamus ergo, patiaris vt id agamus, quod nos agere voluisti. Memineris tamen, seriò & non ridiculè agendum & loquendum fuisse, coram supremo Senatu, & in causā tanti momenti, quā à triginta annis nulla grauior, & ad diiudicandum difficilior, tuo quoq; iudicio, in forum venit. Haud tamen credo, ardorem dicendi excussisse tibi illam argumentationem. Nam in libro saltem tuo typis impresso, sapere debuisses, si vitio & lapsu linguę nimium calentis in errorem illum incideras. Sed verisimile mihi fit, te eò adactum nequitia, quę te nūquam finit esse mentis compotem, sed semper ridiculum facit, siue loquaris, siue scribas.

Accedamus nunc ad alios tuos lepores, nominatim ad illum, quem ex illo responso (*tales quales*) hauris, vt omnes dispiciant, quantoperē patientia auditorum abutaris; quod fiet, si originem responsi illius, tuamq; insignem subtilitatē cognoscant. *Iesuitę*, inquis, *interrogati, quales sint, respondent, tales quales*. Sed vt calumnia tua euanescat, obseruet Lector, velim: cū tempore vehementis illius persecutionis anno M. D. Lxjv. à Iesuitis quæsitum esset, qui estis vos? Aduocatū quendam priscę fidei & moris, nomine Iesuitarum respondisse; *Nos sumus tales, quales nos esse voluit Summus Pontifex, Rex, & suprema Curia*. Quę responsio omnibus Herodianis silentium imposuit, linguasq; præcidit. Tu igitur hoc loco non modò malum glossatorem & irrisorem, sed & hæreticum recitatorem te nobis præbuiti, amputando ex historia quiduis arbitrato tuo, & abutendo
iis,

his, quæ reliqua; resecando caput & pedes responsionis, vt factum obscurares, risumq; captares, non sine veritatis, vel potius tuo dispendio. Tuam enim prodís stulticiam, cum in eo responso nihil risu, sed multa admiratione digna, contineantur. Quod si rideas non sensum, sed connexionem verborum, adhuc es ridiculus. Nam Cicero eadem verba sæpè connectit, non sine decore, imò etiam ipsius Latine lingue necessitate. Quodam loco dicit: *Ciuis talis qualis, & prudentissimus & fortuna optima esse debet.* Et alibi: Non tales, quales habite sunt, habeantur. Quid igitur hîc habes, quod rideas, pecus Arcadicum? Intelligisne Latinam linguam & Gallicam? putastine, quòd quemadmodum Gallicè prouerbij species inest in verbis (*tel quel*) ita etiam insit in Latinis? Nónne animaduertis, quòd aliorum auribus abuti volens, ipsemet sis circumductus & circumactus tuis, quarum longitudo latitudinem superat, cum ne duarum quidem Latinarum dictionum vis in eas penetrare potuerit. Cum igitur ioci & apostrophæ tam infelicitè tibi cedant, suadeo & moneo, vt imposterum his omnibus abstineas: nihil aliud nosti; quàm pungere & mordere, mentiri & calumniari, more pantomimorum & histrionum. Nec quidquam intelligis, Iudices tui sunt viri ingeniosi. mihi in mentem reuocasti Æsopi asellum, qui cum suo Domino ludere volebat sicut castellus melitæus.

Ad Atticum.

De Inuent.

CAPVT LXXI.

*Ex quibus locis Iesuitæ sint expulsi & quæ
de causa.*

Roximè ad perorationem tuam accedens, postremum impetum facis, tanta vi & violentia, vt varices propemodùm ruperis. Alia enim firmamenta ab exemplis, roborandę tuę causæ adfers,

Kk 3

& pera-